

Årsredovisning för VA-verksamheten

År 2025

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	3
Verksamhetens ansvar och uppgifter.....	3
VA-chefens kommentar till resultatet	3
Verksamhetens utvecklingsområden	4
Nyckeltalsjämförelse	5
Måluppfyllelse	6
Ekonomi	8
Ekonomisk utveckling 2021-2025	8
Resultaträkning	9
Balansräkning	10
Noter	11
Investeringar	14

Förvaltningsberättelse

Verksamhetens ansvar och uppgifter

Kommunfullmäktige och stadsbyggnadsnämnden ansvarar för VA-verksamheten i Täby kommun enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV).

Stadsbyggnadsnämnden fullgör kommunens ansvar såsom huvudman för kommunens VA-verksamhet. Kommunfullmäktige ansvarar för investerings- och planeringsfrågor.

Täby kommun är medlem i de två kommunalförbunden Norrvatten och Käppala. Norrvatten producerar och levererar dricksvatten från Görvälnverket i Järfälla till kommunen. Käppala tar hand om och renar kommunens spillvatten vid Käppalaverket på Lidingö.

VA-chefens kommentar till resultatet

Under året 2025 har verksamheten arbetat utifrån Vattentjänstplanens föreslagna prioriteringar och åtgärder.

En åtgärd har varit att utreda andelen s.k omätt vatten i kommunen, dricksvatten som inte sålts vidare till kund, som visade en ökande trend fram till år 2022 för att sedan ligga på relativt höga nivåer. Ambitionen har varit att minska andelen och bryta trenden, vilket nu ser ut att ha skett. Andelen omätt vatten har minskat från 50% år 2022 till 19% år 2025. Vattenläckor har identifierats och åtgärdats på både kommunens anläggning och Norrvattens ledningar som kan ha varit en bidragande orsak till att andelen minskat.

Andelen omätt vatten kan även utgöras av eftersläpande debitering orsakad av en felaktigt registrerad förbrukning. Utmaningen med att årligen få in korrekta vattenmätaravläsningar kvarstår varför behovet av ett teknikskifte som möjliggör för kommunen att genomföra regelbundna vattenmätaravläsningar, oberoende av kund, till en angelägen fråga för verksamheten. Omvärldsbevakning kring fjärravläsningsbara vattenmätare har genomförts och förutsättningarna för att genomföra ett teknikskifte i Täby har utretts under året.

Även kapacitetsutmaningen på avloppssidan är en prioriterad fråga för verksamheten där lämpliga åtgärder utretts inom tillskottsvattenutsatta områden. Under året identifierades ett 30-tal felkopplade fastigheter, vars bortkoppling frigör kapacitet på ledningsnätet. Även visst inläckage på ledningsnätet identifierades som antingen åtgärdades direkt eller som hanterats inom verksamhetens reinvesteringsplan.

Under året deltog enheten i det kommunövergripande arbetet med framtagandet av en nödvattenpolicy för kommunen. Policyn beskriver inriktningen och prioritetsordningen för nödvattenförsörjning och utgör en grund i kommunens beredskapsplanering. Kommunfullmäktige beslutade att anta policyn den 16 juni 2025.

Verksamhetens utvecklingsområden

Arbetet med att införa dricksvattendirektivets bestämmelser inom nationell lagstiftning och riktlinjer pågår för fullt. Direktivet syftar bland annat till att öka förståelsen och förtroendet för vattenförsörjningen samt att öka användningen av kranvatten men även till att minska vattenförbrukningen generellt för en mer hållbar produktion. Förslag finns på att både minska vattenläckage och effektivisera vattenanvändningen för brukarna. En effektivare vattenanvändning hos medlemskommunerna är även i linje med Norrvattens önskemål. Förbundet står inför stora investeringar som då skulle kunna spridas ut över tid. En grundförutsättning för att kunna arbeta med effektiviseringar är att förstå vattenförbrukningen inom kommunen och för att göra det behöver Täby genomgå ett teknikskifte av vattenmätarbeståndet.

Utredningen *Ökad VA-beredskap* (SOU 2024:82) föreslår kompletteringar och ändringar av vattentjänstlagen med det övergripande syftet att stärka förmågan att leverera vattentjänster i ett förändrat klimat samt vid kris, höjd beredskap och ytterst krig. Förslagen är förenliga med kravställningen inom Nato och bidrar till ett starkare totalförsvar. Föreslagna författningsändringar föreslås träda ikraft den 1 juli 2026 och ser ut att innebära en utökad kravbild på kommunen avseende bland annat långsiktiga investeringsplaner och politiskt beslutad beredskapsplan för VA.

Den ökade kravbilden på VA-verksamheten innebär ett ökat investeringsbehov. Kommande års ökade investeringsbehov kommer medföra ökade lån för VA-verksamheten vilket ger ökade räntekostnader. Även kommunalförbunden Käppala och Norrvatten förväntas höja sina avgifter de närmaste åren till följd av stora investeringsbehov. I taxeunderlaget för år 2026 års VA-taxa framgår att brukningstaxan för år 2026 höjs med 8 % samt att verksamheten bedömer att brukningstaxan behöver höjas ytterligare 2027. Den ökade taxan behövs dels för att finansiera kommande års kostnadsökningar samt för att hämta igen det ackumulerade underskottet från tidigare år.

Nyckeltalsjämförelse

Nyckeltalsutveckling 2021-2025

	2025	2024	2023	2022	2021
Vattenledningar, km	298,4	296,8	295,4	294,3	292,8
Spillvattenledningar, km	293,3	287,1	285,1	282,8	280,9
Dagvattenledningar, km	268,0	267,1	266,4	266,3	265,7
Nylagda ledningar, km	7,3	1,5	3,4	2,8	3,4
Omlagda ledningar, km	2,6	2,7	2,2	2,3	4,6
Vattenläckor, st	8	15	12	14	22
Vattenprover som ej uppfyller gällande krav, st	2	3	3		
Otjänliga vattenprover, st				0	0
Stopp i spillvatten, st	25	18	26	21	15
Källaröversvämning pga nederbörd, st	0	0	30	0	0
Källaröversvämning pga stopp, st	2	8	10	7	8
Inköpt vattenmängd tm3	5 244	5 694	5 887	6 362	6 093
Debiterad vattenmängd, tm3	4 413	4 401	4 357	4 230	4 380
Inköpt/debiterad vattenmängd	1,19	1,29	1,35	1,50	1,39
Renad mängd avloppsvatten, tm3	5 169 *	7 918	7 394	6 467	6 690
Debiterad mängd avloppsvatten, tm3	4 350	4 330	4 270	4 176	4 324
Andel ovidkommande vatten till reningsverk, %	16 *	45	42	35	35

(*) Anger preliminära siffror

En översyn av ledningslängder har genomförts varför rättningar skett i databasen för åren 2021-2025.

Den 1 januari 2023 började Livsmedelsverkets nya föreskrifter att gälla med bland annat fler analysparametrar, skarpare gränsvärden och ny benämning av provresultatet. Förändringen innebar att resultatet antingen kunde *uppfylla gällande krav* alternativt *inte uppfylla gällande krav*. Provresultat som ej uppfyller gällande krav förordar omprov och vid behov utökade utredningar. Under 2025 uppfyllde två vattenprov inte gällande krav. Omedelbara omprov vid båda tillfällena uppfyllde gällande krav.

Volymen renat avloppsvatten utgörs av Käppalas preliminära uppgifter som slutregleras först under våren 2026. Siffran bedöms därför i nuläget som mycket osäker. Tidigare års utfall av andelen ovidkommande vatten, eller s.k tillskottsvatten, visar att andelen är hög. Inriktningen är att genom fortsatta åtgärder minska andelen över tid. Identifierade tillskottsvattenbelastade områden framgår av vattentjänstplanen, där vidare utredningar förordats för att vidta lämpliga åtgärder. Årets tillskottsvattenutredningar identifierade ett 30-tal felkopplade fastigheter som uppmanats att åtgärda sin anläggning. Uppmärksammade brister på den allmänna anläggningen har antingen åtgärdats direkt eller arbetats in i planen för

reinvesteringsåtgärder. Under 2026 fortsätter utredningar för att kartlägga och reducera tillskottsvattenbelastningen på ledningsnätet.

Måluppfyllelse

Täby kommuns målkedja utgår från tre kommungemensamma inriktningsmål: *det är attraktivt och tryggt att leva och verka i Täby kommun, Täby kommun är en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar kommun och verksamheter som finansieras av Täby kommun håller hög kvalitet*. I verksamhetsplanen bryts inriktningsmålen ned till mer konkreta nämndmål med tillhörande indikatorer.

För VA-verksamheten finns det två verksamhetsmål för 2025 och dessa är kopplade till stadsbyggnadsnämndens nämndmål om välfungerande samhällsfunktioner. De två verksamhetsmålen utgörs av *Täby har en säker dricksvattenförsörjning* och *Täby har en hållbar och resurseffektiv spill- och dagvattenhantering*. Måluppfyllelsen för verksamhetsmålen beskrivs nedan.

Nämndmål: Täby har välfungerande samhällsfunktioner

Verksamhetsmål: Täby kommun har en säker dricksvattenförsörjning

Kommentar

Målet är delvis uppnått. Måluppfyllelsen bedöms med två indikatorer där en indikator inte uppnår indikatorvärdet.

Andelen klagomål på dricksvattnets kvalitet är oförändrad och indikatorvärdet uppnås därmed inte. Klagomålen bedöms främst bero på pågående VA-arbeten med tillfälliga störningar på kommunens men även på Norrvattens ledningsnät. Kommunen arbetar för att möjliggöra för ny byggnation och förbättra kapaciteten varför störningar fortsatt kan förekomma. En viktig förebyggande åtgärd är tydlig och proaktiv kommunikation i samband med planerade arbeten, med målsättningen att sådana arbeten inte ska leda till klagomål.

Förhållandevis få vattenläckor under året genererar ett lågt indikatorvärde för leveransavbrott. Under året inträffade 8 vattenläckor på kommunens ledningsnät jämfört med 15 vattenläckor under 2024.

Indikatorer	Utfall År 2025	Indikatorvärde 2025	Utfall År 2024
 Antal klagomål på dricksvattenkvalitet avseende lukt, smak eller missfärgat vatten (st/ 1000 anslutna)	0,37	högst 0,33	0,37

Indikatorer	Utfall År 2025	Indikatorvärde 2025	Utfall År 2024
 Leveransavbrott på huvudledning för vatten (min/ brukar och år)	1,6	högst 5	2,9

Verksamhetsmål: Täby kommun har en hållbar och resurseffektiv spill- och dagvattenhantering

Kommentar

Målet är uppnått.

Andelen källaröversvämningar under 2025 är lägre än indikatorvärdet och betydligt lägre än år 2023 då kommunen drabbades av skyfall som orsakade flera översvämningar i kommunen.

Under 2025 inträffade totalt 2 källaröversvämningar jämfört med 8 under 2024, ingen av dessa var orsakade av nederbörd.

Indikatorer	Utfall År 2025	Indikatorvärde 2025	Utfall År 2024
 Källaröversvämningar totalt (st/1000 serviser)	0,2	högst 1	0,7

Ekonomi

Ekonomisk utveckling 2021-2025

Nedan redovisas en flerårsöversikt för VA-verksamhetens ekonomiska utveckling. VA-verksamheten följer självkostnadsprincipen vilket innebär att överskott och underskott ska jämnas ut inom tre år, genom exempelvis en taxejustering. Ackumulerat underskott inklusive 2025 års redovisade utfall på 8,5 mnkr uppgår till minus 9,0 mnkr. De främsta orsakerna till de senaste årens taxehöjningar är ökade avgifter till Norrvatten och Käppala samt ökade kapitalkostnader. I tabellen nedan ses VA-verksamhetens resultat i förhållande till självkostnadsprincipen de senaste fem åren.

Ekonomisk utveckling 2021-2025					
(mnkr)	2025	2024	2023	2022	2021
Intäkter	184,9	154,5	124,0	113,7	107,8
Drift	-55,8	-51,7	-51,4	-45,2	-39,4
Avgift Norrvatten	-36,6	-33,5	-31,1	-24,7	-22,2
Avgift Käppala	-47,4	-38,2	-36,3	-29,6	-26,6
Kapitalkostnader	-36,5	-30,9	-24,4	-23,1	-17,6
Årets resultat	8,5	0,2	-19,3	-8,9	2,0
Taxeförändring	20 %	24 %	13 %	0 %	2 %
Ack överuttag/underskott	-9,0	-17,5	-17,7	1,6	10,5
Investeringar	97,7	169,4	107,2	66,2	137,3

Resultaträkning

VA-verksamheten redovisar ett överskott på 8,5 mnkr vilket är 2,0 mnkr bättre än budget. VA-verksamhetens intäkter uppgick till 184,9 mnkr år 2025, vilket är en ökning med 30,4 mnkr (20 %) jämfört med år 2024. Ökningen beror främst på en höjning av brukningstaxan med 20 %. Årets kostnader uppgick till 176,4 mnkr, vilket är en ökning med 22,1 mnkr (14 %) jämfört med år 2024. De ökade kostnaderna beror på ökade driftskostnader för VA-verksamheten, högre kapitalkostnader samt högre avgifter till Norrvatten och Käppala.

Resultaträkning (mnkr)	Utfall 2025	Budget 2025	Avvikelse 2025	Utfall 2024
Intäkter				
Brukningsavgifter	170,6	167,9	2,7	141,2
Intäkter från anläggningsavgifter	9,8	11,6	-1,8	9,6
Övriga intäkter	4,6	4,9	-0,3	3,7
Summa intäkter	184,9	184,4	0,5	154,5
Kostnader				
Driftskostnader	-57,8	-55,1	-2,7	-51,7
Avgifter Norrvatten	-34,6	-38,7	4,1	-33,5
Avgifter Käppala	-47,4	-43,9	-3,5	-38,2
Avskrivningar	-19,6	-19,9	0,3	-18,7
Räntekostnader	-16,9	-20,3	3,4	-12,2
Summa kostnader	-176,4	-177,9	1,5	-154,3
Årets resultat	8,5	6,5	2,0	0,2

Balansräkning

Balansräkning (mnkr)	Not	2025-12-31	2024-12-31
Tillgångar			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Mark, byggnader & tekniska anläggningar	2	1 344,3	1 266,1
Maskiner & inventarier	3	1,1	0,2
<u>Omsättningstillgångar</u>			
Kundfordringar		17,1	2,5
Kassa och bank		0,0	0,0
Summa tillgångar		1 362,5	1 268,8
Eget kapital & skulder			
Eget kapital	4	-9,0	-17,5
- Varav årets resultat		8,5	0,2
Avsättningar		0,5	2,9
<u>Långfristiga skulder</u>			
Lån av kommunen		835,4	744,6
Förutbetalda anläggningsavgifter	5	447,2	432,4
Investeringsfond		0,0	0,0
Statliga investeringsbidrag	6	55,6	55,9
<u>Kortfristiga skulder</u>			
Leverantörsskulder		12,1	19,9
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		20,7	30,6
Summa eget kapital & skulder		1 362,5	1 268,8

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper

VA-verksamhetens årsredovisning är upprättad i enlighet med Kommunallagen (KL), Kommunal redovisningslag (KRL) och Lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Redovisning av affärsverksamhet sker mot bakgrund av självkostnadsprincipen (RKR).

Överuttag/underskott

Prissättning för försäljning av verksamhetens tjänster regleras i VA-lagen genom självkostnadsprincipen. När avgiftsintäkterna överstiger kostnaderna särredovisas dessa i balansräkningen som en skuld till abonnentkollektivet under rubriken förutbetalda brukningsavgifter. Överskottet återförs inom de närmaste tre åren genom taxesänkning eller nödvändiga kostnadsökningar. Vid underskott, och när det inte finns förutbetalda brukningsavgifter att reglera, minskar underskottet eget kapital. VA-verksamhetens egna kapital kan därmed vara antingen noll eller negativt.

Intäkter

Vid anslutning av nya abonnenter faktureras en anläggningsavgift. Anläggningsavgifterna ska täcka kostnaderna för periodens nyanslutningar. Den del av anläggningsavgiften som avser att täcka investeringen periodiseras och intäktsförs successivt i takt med att investeringsutgiften skrivs av. Den del av anläggningsavgiften som avser att täcka direkta kostnader intäktsförs direkt (10 % schablon) över resultaträkningen. Statliga investeringsbidrag riktade mot enskilda investeringar balanseras och intäktsförs i takt med att tillgången skrivs av.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Tillgångar med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som materiell anläggningstillgång om beloppet överstiger ett prisbasbelopp. Avskrivning av materiella anläggningstillgångar sker linjärt över den förväntade livslängden för tillgången. Avskrivningstiden baseras på tillgångens ekonomiska livslängd. Avskrivningen påbörjas månaden efter att utgiften aktiverats. För nya investeringar används komponentredovisning med olika avskrivningstider. I nedan tabell ses komponenter samt avskrivningstider.

Huvudkomponent	Underkomponent	Avskrivningstid
Dagvatten	Damm	70 år
	Ledning	70 år
	Tunnel	100 år
	Pumpstation	25 år
Spillvatten	Ledning	70 år
	Pumpstation	25 år
	Tunnel	100 år
Dricksvatten	Ledning	70 år
	Vattenkiosk	25 år
	Fordon	5 år
	Inventarier	3 år

Finansiell leasing

VA-verksamheten har enligt RKR R5 klassificerat finansiell leasing för lös och fast egendom. För lös egendom har avtalets allmänna villkor, möjlighet att köpa loss objektet efter avtalets slut samt nyttjandeperioden varit avgörande för klassificeringen av finansiell leasing. Posten maskiner och inventarier i balansräkningen avser VA-verksamhetens finansiella leasingavtal för bilar. Det beräknade anskaffningsvärdet av finansiell leasing för lös egendom skrivs av i samma takt som den finansiella leasingskulden amorteras.

Avsättning pensioner

Avsättning av pensionsskuld är inte upptagen i VA-verksamhetens balansräkning. Pensionskostnader belastar verksamhetens resultat genom personalomkostnadspålägg på verksamhetens lönekostnader.

Fördelning av gemensamma kostnader

Driftredovisningen ska spegla VA-verksamhetens ekonomiska utfall. Resurser som samnyttjas med kommunen interndeberas. Gemensamma kostnader som interndeberas avser främst internhyra och kommungemensamma ledningskostnader så som nämndsamordning, personaladministration, ekonomiadministration och IT.

Not 2 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

(mnkr)	2025	2024
Ingående anskaffningsvärde	1 441,5	1 272,1
Årets anskaffningar	97,7	169,4
Utgående anskaffningsvärde	1 539,1	1 441,5
Ingående ackumulerade avskrivningar	-175,4	-156,7
Årets avskrivningar	-19,6	-18,7
Utgående ackumulerade avskrivningar	-194,8	-175,4
Utgående redovisat värde	1 344,3	1 266,1

Not 3 Maskiner och inventarier

(mnkr)	2025	2024
Ingående anskaffningsvärde	0,6	0,6
Årets anskaffningar	1,5	0,0
Årets avyttringar	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	2,1	0,6
Ingående ackumulerade avskrivningar	-0,4	0,0
Årets avskrivningar	-0,6	-0,4
Utgående redovisat anskaffningsvärde	1,1	0,2

Not 4 Eget kapital

(mnkr)	2025	2024
Ingående eget kapital	-17,5	-17,7
Årets resultat	8,5	0,2
Utgående eget kapital	-9,0	-17,5

Not 5 Förutbetalda anläggningsavgifter

(mnkr)	2025	2024
Ingående värde	432,4	416,6
Årets inkomna anläggningsavgifter	22,1	22,8
Årets periodiserade anläggningsavgifter	-7,3	-7,0
Utgående eget kapital	447,2	432,4

Not 6 Statliga investeringsbidrag

(mnkr)	2025	2024
Ingående statliga investeringsbidrag	55,9	56,5
Årets periodiserade investeringsbidrag	-0,3	-0,6
Utgående värde	55,6	55,9

Investeringar

Årets VA-investeringar uppgick till 97,7 mnkr vilket är 52,1 mnkr lägre än budget. Avvikelsen beror främst på ändrad inriktning i projektet *Kapacitetsförstärkning VA* samt att *Kapacitetsförstärkningar VA övrigt* inte behövde nyttja årets budget.

investeringar	Utfall	Budget	Avvikelse	Ack utfall	Prognos	Budget	Avvikelse- prognos
(mnkr)	2025	2025	2025	totalt	totalt	Totalt	totalt
Dagvattendam Näsa äng	0,3	4,0	3,7	0,3	20,0	20,0	0,0
Kapacitetsförstärkningar VA	57,2	82,0	24,8	174,7	190,0	190,0	0,0
Kapacitetsförstärkningar VA Ellagårdsvägen	4,3	4,5	0,2	51,8	65,0	52,0	-13,0
Arninge centrum VA	0,8	3,4	2,6	43,8	46,4	46,4	0,0
Arninge station VA	0,5	10,0	9,5	44,3	64,0	64,0	0,0
Rönninge 3:5 Arninge VA	0,1	0,5	0,4	0,1	0,1	0,5	0,4
Täby park område 1 och 2 VA	1,5	2,1	0,6	143,0	143,6	143,6	0,0
Täby park område 4 VA	0,0	1,9	1,9	0,1	153,0	70,0	-83,0
Täby park område 5 VA	4,7	2,4	-2,3	7,4	7,4	6,1	-1,3
Kapacitetsförstärkningar VA övrigt	3,2	17,3	14,1				
Reinvestering VA	25,1	21,7	-3,4				
Summa investeringar	97,7	149,8	52,1				

Dagvatten Näsa äng redovisar en avvikelse mot årsbudget som beror på tidsförskjutningar då utredningsarbeten varit komplexa. Total prognos följer budget.

Kapacitetsförstärkningar VA redovisar en avvikelse mot årsbudget på grund av att endast projektering skedde för etapp 2 under 2025. Total prognos följer budget.

Kapacitetsförstärkningar VA Ellagårdsvägen prognostiserar en negativ avvikelse mot total budget, vilket beror på förändrade tekniska förutsättningar samt en tvist med entreprenör som har föranlett förseningar och ökade kostnader. Avvikelsen avses hanteras genom att ianspråkta delar av SBN:s investeringsreserv 2026.

Arninge centrum VA redovisar en avvikelse mot årsbudget vilket beror på att risker inte har fallit ut. Total prognos följer budget.

Arninge station VA redovisar en avvikelse mot årsbudget vilket beror på tidsförskjutningar. Total prognos följer budget.

Rönninge 3:5 är avslutat och redovisar en positiv avvikelse mot total budget och årsbudget vilket beror på att projektet fick ett lägre anbud än vad man kalkylerat med.

Täby park område 1 och 2 VA redovisar en avvikelse mot årsbudget vilket beror på att utgifter för VA förskjuts. Total prognos följer budget.

Täby park område 4 VA prognostiserar en negativ avvikelse mot total budget vilket beror på åtgärder för att hantera sulfidjord, förstärkningsarbete gällande schaktning

samt komplexa geotekniska förhållanden som påverkar skyfalls- och dagvattenhantering. En ökning av total budget till 153,0 mkr beslutades i verksamhetsplan 2026. Projektet redovisar även en avvikelse mot årsbudget vilket beror på tidsförskjutningar på grund av paus i detaljplanarbetet.

Täby park område 5 VA prognostiserar en negativ avvikelse mot total budget och redovisar ett högre utfall mot årsbudget vilket beror på tidigarelagda VA-arbeten samt tillkommande utgifter för ökade bergsschaktningar. En ökning av total budget till 7,3 mkr beslutades i verksamhetsplan 2026.

Kapacitetsförstärkningar VA övrigt redovisar en avvikelse mot årsbudget då detaljerade utredningar av prioriterad ledningssträcka konstaterat att sträckan har erforderlig kapacitet.

Reinvestering VA redovisar en avvikelse mot årsbudget som beror på investeringar i en pumpstation i samband med övertagande. Berörd förening har delfinansierat investeringen.